

Patyčios – tai tyčinis, tikslingas neigiamas elgesys, kuris sukelia skausmą (dvasinį, fizinį) kitam asmeniui, neigiami veiksmai būna besikartojantys ar vienkartiniai.

Trys elgesio kriterijai:

1. Agresyvus: tyčinis, su ketinimu užgauti ar įskaudinti
2. Pasikartojantis: 2-3 kartus per mėnesį ar dažniau, tęsiasi ilgą laikotarpį
3. Jėgos persvara: skriaudėjas psichologiškai ar fiziškai stipresnis ir skriaudžiamasis negali savęs apginti.

Patyčių priežastys:

- ✓ Įgimtos savybės;
- ✓ Tėvų ne reagavimas: meilės, šilumos stoka;
- ✓ Tėvų pažeminimas ir fizinės bausmės;
- ✓ Tėvų priežiūros ir tvirtų elgesio ribų stoka ;
- ✓ Nepastovi, nenustatyta tvarka namuose;
- ✓ Smurtinis elgesys žiniasklaidoje ir kompiuteriniuose žaidimuose.

Patyčių pasireiškimo būdai:

- ✓ Žodinis užgauliojimas;
- ✓ Socialinis atstūmimas ir atskyrimas nuo grupės;
- ✓ Fizinis priekabiavimas;
- ✓ Užgauliojimas skleidžiant melagingas apkalbas, apgaulinėjimas;
- ✓ Pinigų bei daiktų atėmimas, jų gadinimas;
- ✓ Grasinant ar priverčiant kaip nors elgtis prieš vaiko valią;
- ✓ Užgauliojimas dėl rasės ar tautybės;
- ✓ Seksualinis priekabiavimas;
- ✓ Kibernetinis priekabiavimas (siutimas užgaulaus turinio žinutes internetu, mobiliuoju telefonu)

Patyčių formos:

1) *Tiesioginės patyčios:*
Fizinė ar žodinė agresija tiesiogiai nukreipta į žmogų; atviras skriaudžiamo vaiko puolimas.

2) *Netiesioginės patyčios:*
apkalbos, užrašai ant sienų, atstūmimas, socialinių sąstūpų spėdimas ir kt.; vaikas tikslingai atstumiamas grupėje arba jį siekiama socialiai izoliuoti.

Ką turėtumėte daryti, jei manote, kad iš Jūsų vaiko yra tyčiojamas?

- ✓ Pasidalinkite savo įtarimais su klasės auklėtoju ar socialiniu pedagogu;
- ✓ Pasikalbėkite su savo vaiku;
- ✓ Pasistenkite kuo daugiau sužinoti apie tai, kaip Jūsų vaikui sekasi mokykloje.

4 pagrindinės OLWEUS patyčių prevencijos programos taisyklės:

1. Mes nesityčiosime iš kitų.
2. Mes stengsimės padėti tiems mokiniams, iš kurių tyčiojasi kiti.
3. Mes stengsimės bendrauti su tais, kuriuos atstumia kiti.
4. Jei sužinosime, kad iš ko nors tyčiojamas, mes apie tai pranešime suaugusiems mokykloje ir/arba namuose.